

КУЛЬТУРА ЗДОРОВ'Я ЯК ЧИННИК ПРОФЕСІЙНОЇ КАР'ЄРИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

Аналіз стану проблеми дослідження в психологічній і педагогічній теорії щодо формування культури здоров'я в учнів ПТНЗ як фактора працездатності й професійного успіху засвідчив, що успішність професійної кар'єри пов'язана з культурою здоров'я людини найтіснішим чином, причому вплив кар'єри на культуру здоров'я і культури здоров'я на кар'єру обопільний. З одного боку, відсутність порушень у стані здоров'я не обмежує професійну придатність, виключає «медичні» перешкоди на шляху професійного вдосконалення й успіху. З іншого - успіх у кар'єрі в тій чи іншій галузі професійної діяльності є одним з найважливіших джерел позитивних емоцій і впевненості у своїх силах - головних джерел здоров'я людини [3].

Встановлено, що усвідомлення особистісної ролі у підтримці відповідного рівня культури здоров'я як основи власного професійного здоров'я, як фактора професійної успішності, ефективної професійної самореалізації особистості набуває особливого значення в сучасних умовах праці. Успішний професійний розвиток особистості в опануванні нею певного виду діяльності, розвиток професійної кар'єри передбачає набуття нових способів поведінки, які дають змогу справлятися з труднощами, упереджувати можливі професійні деформації і деструкції щодо адаптації до реальних умов праці. Професійна успішність майбутніх фахівців істотно зумовлена рівнем їхньої зацікавленості професією, відкритістю до змін, готовністю до набуття додаткових знань та вмінь, професійним здоров'ям, витривалістю і стресостійкістю. Реалізація відповідних цілей має передбачати системний процес професійного удосконалення, саморозвиток й самоконтроль в усвідомленні відповідальності за оптимальну взаємодію індивіда із професійним середовищем, оволодіння прийомами психічної саморегуляції і нормалізації рівня працездатності, формування сучасної системи професійно спрямованих, ціннісно-мотиваційних орієнтацій та установок.

Підготовка майбутніх фахівців в умовах ПТНЗ має бути тісно пов'язана зі зміцненням здоров'я і підвищенням працездатності молоді. Важливим у цьому є пошук нових форм її організації, зокрема, розробка ефективних методів масових профілактичних обстежень, гігієнічного навчання та виховання тощо. Результати наших досліджень свідчать, що формування у професійно-технічних навчальних закладах професійного здоров'я учнівської молоді є однією з основних передумов успішної професійної кар'єри майбутніх фахівців і має здійснюватися на засадах формування культури здоров'я, забезпечуючи, насамперед: здатність до цілісного бачення гармонії особистісного та професійного саморозвитку в сучасному соціальному і професійному середовищі на засадах дотримання

принципів здорового способу життя; адекватне сприйняття сучасних соціальних і професійних проблем, усвідомлене позитивне ставлення до себе й оточення, прагнення до постійного професійного зростання [1; 2].

Нами доведено, що формування в учнів ПТНЗ соціально-професійної компетентності щодо здоров'язбереження, насамперед: організація усвідомленої, мотивованої діяльності щодо здорового способу життя, сучасних соціальних цінностей особистості; формування в учнівської молоді ПТНЗ відповідного рівня професійного здоров'я щодо готовності до ефективної праці; формування відповідних особистісних компетенцій здоров'язбереження на засадах особистісно орієнтованого і компетентнісного навчання у контексті майбутньої професійної діяльності є важливими фактором професійного зростання особистості.

Таким чином, аналізуючи зазначене, можна дійти висновку, що культура здоров'я є важливим чинником професійної кар'єри, а її формування має передбачати:

- забезпечення готовності до дотримання нормативних виробничих вимог, санітарно-гігієнічних норм і правил, принципів ведення здорового способу життя в соціальному і професійному середовищі, адекватного сприйняття сучасних вимог і потреб на всіх етапах професійного становлення;

- створення навчально-пізнавальних умов щодо ціннісного сприйняття гармонії професійного здоров'я як чинника особистісного та професійного саморозвитку в сучасному соціальному і професійному середовищі;

- здійснення професійних дій та функцій відповідно до конкретних вимог і норм в реальних умовах праці;

- створення позитивного професійного середовища, налагодження міжособистісних стосунків емоційної рівноваги на всіх етапах професійного становлення;

- забезпечення толерантної соціально-професійної позиції, готовності до співпраці на безконфліктній основі;

- самоусвідомлення потрібного рівня професійного здоров'я як фактора професійного успіху;

- реалізацію принципів здорового способу життя, цілісного сприйняття впливу виробничих процесів на професійне здоров'я;

- підтримку потрібного рівня фізичної витривалості;

- поліпшення на всіх етапах професійного розвитку особистості професійного здоров'я (сила волі, самовиховання, самоконтроль, саморегуляція).

ЛІТЕРАТУРА

1. Павлов Ю. О. Компетентнісний підхід до виховання здорового способу життя учнів / Ю. О. Павлов // Проф.-тех. освіта: наук.-метод. журнал. – К. : ВАТ Вид-во «Київська правда», 2012. – № 4 (57). – С. 49-52.

2. Павлов Ю. О. Формування у майбутніх фахівців компетенцій здоров'язбереження / Ю. О. Павлов // Гуманітар. вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький держ. пед. ун. ім.Григорія Сковороди» : зб. наук. праць –

Переяслав-Хмельницький, 2013. – Вип. 28. – Т.2. – С. 456-462.

3. Павлов Ю.О. Здоров'я з позиції загальнолюдських цінностей особистості в сучасних соціально-економічних умовах / Ю.О. Павлов // Молодь і ринок: щомісяч. наук.-пед. журнал. – 2013. – № 11. – С. 23 -28.